

Novecento e dintorni

Grilli in Catalogna

editat per Nancy De Benedetto i Enric Bou

Sabadell Grand Central, Nova York Rambla (fragment)

Manuel Foraster

Quan ja duia uns quants dies a Nova York vaig trucar al David Rosenthal.¹ El seu telèfon m'havia arribat indirectament per un conegut de Joan Rendé o de Francesc Parcerisas, ara mateix no ho recordo, i tenia algunes coses apuntades a una llibreta que volia demanar-li i un parell de missatges, també indirectes, que el Ros m'havia dit que li havia gairebé ordenat el Jordi Carbonell un dia que havien estat revisant les proves de diccionari català-italià de l'Enciclopèdia que el Ros s'havia embarcat a acabar durant la seva estada a la Universitat de Cagliari a l'illa de Cerdanya on el Carbonell n'era un dels mandamàs. El Rosenthal va estar exageradament simpàtic i una mica histriònic al telèfon. Vam xerrar més de quaranta minuts tot repassant un munt de xafarderies de la cosa catalana per anar prenent-nos la mida i després em va donar dues o tres adreces d'interès d'una cava de jazz a Greenwich, d'una botiga al West End i un restaurant xinès al Bowery on em va dir que em duria al cap d'uns dies i on em faria algunes preguntes, respondria les meves i em llegiria un fragment en anglès del Tirant que acabava de traduir, a veure què em semblava. Només em demanava que el tornés a trucar passada una setmana que era el temps que necessitava per desencallar un capítol sobre els anarquistes que se li havia atravesat d'un llibre que havia de dur per títol *Banderes al vent!* i per subtítol *La Barcelona de les utopies* i que abraçava vint-i-sis anys de trasbalsos de la història de la capital catalana, els que anaven de l'inici de la primera Gran Guerra l'any '14 a l'aixecament de les tropes feixistes l'estiu del '36.

Un vespre vam quedar el Miquis, el Mel i jo perquè el Mel va dir-nos que ja era hora que coneguéssim el mític Onnix Club del carrer 52 on el gran, el grandíssim, Thelonious Monk havia realitzat el que Julio Cortázar en deia «La vuelta al piano de Thelonious Monk» en un dels seus llibres que més m'agradaven, *La vuelta al día en ochenta mundos*. A l'Onnix Club

---

¹ Fragment de la novel·la *Sabadell Grand Central, Nova York Rambla*, tercer volum de la trilogia *Foraster de Fora* iniciada amb *Factures Pagades* (L'Ull de vidre, 41) i amb *Lisboa* direcció París (L'Ull de vidre, 52) de Tusquets editors.

Thelonious Monk li havia dedicat una de les seves composicions més famoses «52nd Street Theme» i es tractava de realitzar una mena d'homenatge privat al 'mestre' quan feia tot just dos anys de la seva desaparició tot i que des de l'inici dels anys setanta que no se'n sabia ni gall ni gallina i els rumors deien que per culpa segurament de les drogues havia perdut la xaveta. El Miquis tenia un tocadiscos i una dotzena de discos de vinil tres dels quals eren dedicats a Dizzy Gillespie, Charlie Parker i Thelonious Monk. Després de donar voltes pel barri el Mel va adonar-se avergonyit que el mític Onnix Club on havien florit alguns dels més grans artistes de jazz de tota la història - Billy Holiday, Charlie Parker, Dizzy Gillespie o Sarah Vaughan - havia desaparegut per sempre i s'havia convertit en un club de striptease. «Podríem anar al Cotton Club, al capdamunt de Harlem», va dir l'Àfrica, fent-se l'entesa. «Al Cotton?» va respondre el Mel amb una pregunta sarcàstica. «Els grans artistes del Cotton són tots morts i enterrats i ara hi ha una mena de rèplica per a turistes!» Al final vam acabar a casa escoltant obsessivament «52nd Street Theme» fins que vam caure rendits i morts de son malgrat els intents infructuosos del Miquis de llegir-nos en veu alta el conte «El Perseguidor» de Julio Cortázar sense que aconseguís passar de la pàgina 3 i la insistència en explicar-nos la violenta reacció de Juan Carlos Onetti després d'haver-lo llegit («Dorothea Mur, la dona de l'escriptor uruguaià explicava que quan Onetti va acabar de llegir 'El Perseguidor' va anar al lavabo i va trencar el mirall d'un cop de puny...»).

Un dia ens vam citar amb el Rosenthal, el Miquis, l'Àfrica i jo, al Phebe's, una Tavern & Grill al 359 de Bowery prop de la pinça on neixen la tercera i la quarta avingudes. El Phebe's semblava un tramvia embarrancat en mig de la neu a la cantonada de Bowery amb E 4th Street i estava envoltat d'història. El Mel li havia recomanat el Phebe's al Miquis i el Miquis me l'havia recomanat a mi tot i que no estàvem segurs que al Rosenthal aquesta mena de locals li fes el pes. Perquè si anaves al Phebe's t'havies d'endrapar gairebé obligatòriament una Jack Burger negra enfarcellada de cansalada fumada i de Real Hickory Smoked Cheese o Monterrey Jack, uns formatges de vaca plens de greixos estovats amb un raig de Jack Daniels, que era una autèntica bomba per a estómacs fins. Al final jo no vaig presentar-me a la cita perquè la nit abans m'havia agafat un atac de nostàlgia i l'havia passada gairebé sencera assegut a les escales de Grand Central Station davant del gran rellotge que anava marcant les hores implacablement. Vaig repassar uns quants capítols de la meva vida mentre esperava de veure el cotxet del nadó d'*Els intocables* baixant els graons acompassadament quan arrenca el foc creuat amb els gàngsters. Després, el Miquis, per aixafar-me la guitarra, va dir-me que aquesta famosíssima escena cinematogràfica s'enregistrà a Chicago a la també famosíssima Union Station i que entre aquest *clin d'œil* al Cuirassat Potemkin i la utilització més americana d'aquest gran plató natural amb pelis com North

by Northwest de Hitchcock amb uns insuperables Cary Grant, Eva Marie Saint, James Mason i Martin Landau o la del dolent Lex Luthor que Eugene Ezra Hackman interpretava a Superman no estava mai segur amb qui quedar-se.

A Grand Central Station vaig asseure'm, vaig somriure i plorí tot recordant ferides passades que aquella nit novaiorquesa s'havien entossudit a tornar-se a obrir. «Diga-li al Rosenthal que em perdoni, que avui no podia de cap de les maneres presentar-me com si res, que no duia la muda neta i el llepet als calçotets de l'ànima de tanta misèria acumulada hagués condemnat la trobada», li vaig dir al Miquis, «preneu-vos unes cerveses vosaltres que jo ja ho faré un altre dia». I el Miquis li ho va dir al Rosenthal i el Rosenthal ho va entendre. Després em van dir que van parlar molta estona del bé i del mal i de grans coses i que la sobretaula va ser gairebé tant llarga com una de les nostres d'aquestes que sabem fer a una terrassa de la Mediterrània fins pràcticament quan el sol es pont bevent vi o garnatxa i fumant cigarretes. I el Rosenthal va llegir, de totes totes, el seu fragment del Tirant i va demanar al Miquis i a l'Àfrica que l'escoltessin i els va dir que només els preguntaria si la música funcionava i que no fessin cas si, de vegades, s'havia pres algunes llibertats amb el text i n'havia actualitzat alguns conceptes per fer-lo més llegidor al lector anglosaxó d'avui:

Hearing that cry, the Easygoing Widow guessed what had occurred and knew that if Tirant had his way, he would never have hers...

Mentrestant Elizabeth Smart i jo a Grand Central Station ens vam asseure i vam plorar i no vam trobar «consol en la sol·licitud dels cambres que es fixaven en la meva cara devastada». «Quin desesperat dolor t'havia dut fins allí», vas pensar, «quin 'dolor insuportable' que no volies que s'acabés: 'en el dolor hi havia una grandiositat operística. Il·luminava Grand Central Station com el Dia del Judici Final.' Vas repassar tots els plecs de la teva vida, totes les il·lusions i tots els desenganys i vas corroborar com sempre que eres massa covard per enfrontar-t'hi. 'Sóc sota el mar. Tot el mar és sobre meu'».

«Llavors - em vaig dir - travesso corrents Grand Central Station sense que res m'aturi, com una limusina embalada sense frens, impulsada per la meva desesperació rutilant... i la cara em flota a la deriva en aquesta hemorràgia de pena...».

«Em sembla que és més empenyador anar curt d'armilla que anar just de pàtria» - deia el Miquis quan tenia problemes de liquiditat o d'identitat, o per dir-ho més prosaicament, quan no tenia ni un ral, perquè s'havia gastat la paga amb passions etíliques o literàries i no s'acabava de decidir d'on volia ser quan fos gran. «Si vas just de pàtria sempre pots dir allò de piove, porco governo! i quedar-te ben descansat com si haguessis fet una

grossen grossen kageraden» continuava. «En canvi quan vas curt d'armilla, com tu o com jo o com l'Àfrica, massa sovint, has d'engiponar-te-les i fer equilibris al fil del trapezzi per adequar els teus desitjos, els culito veo, culito deseo, a la crua realitat monetària». I assenyalant-me amb el dit em deia tot rient: «D'això en sabem tu i jo eh Furufu? Encara recordo com si fos ara aquella vegada quan el cadàver del dictador Franco encara no s'havia refredat del tot i vam anar a veure la Biennale di Venezia, que el seu president, Carlo Ripa di Meana, havia aconseguit inaugurar en el Padiglione Centrale, titulada 'España, Vanguardia artística y realidad social. 1936-1976', després de trampejar les mil i una dificultats i picabaralles entre la Comissió dels 10 experts, que representava que eren la flor i nata de la progressia artística amb la tribu de sempre com ara, no t'ho perdís, els Tàpies, els Saures, els Bohigas, els Ibarrolas, els Bozals, els Llorens, el Corazóns, Solbes o Garcías Valdés, i empenyent les Julians, els Pérez Escolanos, els Renaus i alguns sectors comunistes italians que proposaven una alternativa encapçalada pel compositor Luigi Nono i el crític i historiador de l'art més indiscutible Giulio Carlo Argan que pressionaren al president perquè incorporés al Comitato els noms del crític comunista Moreno Galván, el també crític Aguilera Cerni i el poeta del morro fort Rafael Alberti que a Roma havia remenat molt...». El Miquis, va perdre el fil i, com molt sovint, va deixar aquella llarga frase penjada mentre feia una mirada llunyana cap endins per fixar els records d'aquell viatge. Quan volia era pesat, pedant, gomós i foner. «En fi, nosaltres vam anar en tren cap a Venècia a veure la biennal espanyola i com que estàvem escurats i érem insolvents vam adreçar-nos a l'Ostello de la gioventù a la Giudecca. L'Ostello estava ple com un ou i com que no podíem permetre'ns cap hotel perquè anàvem precisament justos d'armilla i tenien problemes de liquiditat vam decidir dormir, ben dignes, al hall de l'Stazione di Venezia Santa Lucia amb sac de dormir... però, això sí, amb pijama. Els carabinieri feien la vista grossa i tot i que estava prohibitíssim plantar el campament al hall de l'estació ens hi deixaven clapar fins les cinc de la matinada, hora fatídica en la que ens despertaven a puntades de peu perquè a les sis començaven a arribar des de Mestre, a la terra ferma, els tramoistes del parc temàtic i a les set els botiguers... i a les vuit els primers turistes, i l'estació formava part del decorat...». El Miquis va fer una altra pausa. «Aquest Furufu i jo», continuava recordant en veu alta adreçant-se a l'Àfrica, «plegàvem el sac i el pijama i anàvem a les dutxes de l'estació a fer les ablucions diürnes i deixàvem després les motxilles a la consigna per anar lleugers d'equipatge. Per aquella època a Itàlia encara hi havia consignes perquè a Bolònia encara no havia esclatat l'artefacte que va deixar més de vuitanta víctimes i que de seguida van voler endossar a les Brigade Rosse quan en realitat l'autoria del qual fou d'un Nuclei Armati Rivoluzionari d'extremíssima dreta... A quarts de set ens preniem un capuccino i un corneto i planificàvem la jornada».

«Tu, Furufot, ets pancatalanista?», va preguntar-me llavors el Miquis així sense solta ni volta com si volgués acorralar-me, com si aquella pregunta tingués relació amb anar just d'armilla, anar curt de pàtria, tenir problemes de liquiditat i dormir a l'estació de Venècia? «Jo sóc un iberista de Sabadell, tendance Groucho» vaig respondre jo per dir-li alguna cosa. «Però com que això de l'iberisme és un esquelet a l'armari que ha perdut moltes peces puc ser perfectament ni Espanya ni França, Països Catalans, de Salses a Guardamar i de Fraga fins a Mò... sense deixar-nos el llogarret de l'Alguer i amb una menció especial per la Franja... però també podria ser apàtrida, apòstata, lliurepensador, apàtic, desmenjat, pàmfil, indolent, melangiós, incuri, pusil·làtime, enze, lligamosques, baduí... no et pensis... o tenir mitja dotzena de foulards, de corbatins i de passaports ben patriòtics que fessin conjunt amb la temperatura ambient». El Miquis com si declamés el vers de Nadal va dir, tot seguit: «Ah la Franja!, 'ai sant Antonio bendito, trieu-me un nóvio ben pito...!'. L'Àfrica va començar a cantar i ballar una jota que feia: «'Diu lo refraaany de Favaaara ... diu lo refrany de Favaaara... ai Matarranya bonicaaa... que Rei tingaaam i no el conegaaam...'. I el Miquis li va respondre: «'A Tamarit de Lliteraaa... a Tamarit de Lliteraaa... diueeeen de la guineeeu... que lo que es sampaaa... que lo que es sampaaa és seu...'. L'Àfrica continuava bramant: «'Diuen los de Calaceeeit, diueeeen los de Calaceeeit, que els dilluns faves a muuunts... los dimats faves a grapaaats... i los domenges faves amb feeetge ... i lo mooc te penjaaa...'. El Miquis la replicà: «'A Fraga me'n vull anaaar, a cercar una fragatinaaaa, que les xiques de Vilellaaa, no valen una sardinaaaa...'. I, adreçant-se a l'Àfrica, li va preguntar: «I tu Africota, tu que ets? I no em surtis amb allò de ciutadana del món, que ja et veig a venir i els ciutadans del món em toquen molt les pilotes...». L'Àfrica no va dir res i va fer un gest amunt amb les espatlles com si fos un conseller de cultura en una conferència de premsa parlant de pressupostos migrats, i jo vaig afanyar-me a proclamar amb solemnitat: «Jo sóc un català del món! Cosmopolita, catalanista, progressista, laic...» (el Miquis no em volia deixar acabar i va començar a tirar-me pel cap tot el que trobava més a mà: un coixí amb forma de girafa, un llistí telefònic del Bronx, el New York Review of Books, un llapis blanc i vermell, l'horari dels autobusos Greyhound,...) «ateu i una mica babau i enamorat ...» (...peces de la bossa de la roba bruta com ara calces gegantines de l'Àfrica, calçotets amb llepet d'ell mateix, mitjons aromatitzats de Gorgonzola amb un forat corresponent al dit gros, una sabata desaparellada...) «...de les causes perdudes, i un marxista ateu i místic... si fa no fa com tu... i me'n vaig a cagar! Apa!».

De la mateixa manera que l'actoràs Felix Bressart - que a *To be or not to be* somnia en fer un gran Shylock (com ja havia fet també un excel·lent Buljanov a Ninotchka) - i recita apassionat davant d'un fals Hitler (encarnat per l'actor irlandès Tom Dogan que interpreta a Bronski Polish un actor

de segona que té l'oportunitat de fer un paper de primera sense ni obrir la boca excepte per contestar als que saluden «Heil Hitler!» amb un lacònic «Heil me!» i que abans i després s'havia especialitzat en fer de policia o de taxista irlandès a Nova York) el conegudíssim monòleg shakesperià d'*El Mercader de Venècia* «Hath not a Jew eyes?...» que acaba amb els famosos esgarips: «If you prick us, do we not bleed? If you tickle us, do we not laugh? If you poison us, do we not die? And if you wrong us, shall we not revenge?»... el Miquis, de la mateixa manera, dic, quan sortia del lavabo amb un barnús esfilagarssat, els cabells xops, els peus nus i deixant un bassal d'aigua a les rajoles, els calçotets a les mans, en recitava una versió particular, barreja de les traduccions de Josep Maria de Sagarra i de Salvador Oliva amb un abrondament similar, i l'Àfrica i jo ens pixàvem de riure: «¿No té ulls un jueu?... ¿No té mans, òrgans, dimensions, sentits, afectes, passions, un jueu? ¿No es nodreix amb els mateixos aliments? ¿No és ferit amb les mateixes armes? ¿No està subjecte a les mateixes malalties? ¿No es guareix amb les mateixes medicines? ¿No es refreda i s'escalfa amb el mateix hivern i el mateix estiu que un cristià?...». Aquí ja ens hi afegíem nosaltres i cridàvem esgargamellant-nos: «Si ens punxen, ¿no sagnem? ¿No riem, quan ens feu pessigolles? Si ens doneu verí, ¿no ens morim? Si ens ultratgeu, ¿no ens hem de venjar?...». Ens va acostumar tant al seu monòleg i a acabar-lo plegats que, per fer-li la rèplica un dia vaig respondre-li: «well, well, well, so they call me Concentration Camp Erhardt?» (que bo que és Sig Ruman fent el paperàs d'estrassa de coronel nazi Erhardt) i així cada vegada que al Miquis li agafava la dèria l'Àfrica i jo li contestàvem cridant a cor què vols: «BUENU, BUENU, BUENUUU, AIXÍÍÍ QUE CAAAMP DE CONCENTRACIÓÓÓ ERHAAARDT???».

El Miquis, en comptes d'intimidar-se amb la nostra rèplica se les va enpiponar, àgil com era, en una contrarèplica, com sempre, molt més brillant. Es va treure el barnús i, en pilota picada, es va passar els calçotets que duia a la mà per tot el cos i la cara declamant en un llenguatge rus no gaire oficial Matrioshka... Kaláshnikov... Perestroika... Pollokiev... Puskin... Rublos... Spasibo!... realitzant una paròdia gairebé perfecte de l'escena de la pel·lícula *Un peix anomenat Wanda* en la que el reprimit advocat anglès Archibald Leach interpretat pel genial John Marwood Cleese (que no Cheese) fundador de la tribu dels Monthly Pyton es treu els calçotets i se'ls passa per la cara mentre la sexual i lasciva Jaime Lee Curtis, filla de Tony Curtis i Janeth Leight, en el paper d'una fascinant Wanda es revolca per la catifa de pèl de la sala d'estar d'un luxós loft dels antics *docks* de Londres en una de les més delicioses escenes eròtiques de la història del cinema fins que l'advocat és enganxat in fraganti (com acabat de néixer però també com Brassens «Quand je pense a Fernande, je bande, je bande» o com el Quico Pi «Quan penso amb la Fernanda trempo sense mandra») per una família que acabava de llogar l'apartament.

«Qué esperes de la vida Wanda?» li pregunta l'Archie... «No ho sé»,

respon... «Qué esperes de la vida Furufu?» em va demanar el Miquis amb els calçotets al clatell i la titola en retirada, i jo li vaig respondre que no ho sabia, igual que la Wanda Lee Curtis.

L'Àfrica no es va deixar impressionar per l'escena i va anar a buscar un disc de vinil (llavors els discos encara eren només de vinil) on hi havia una barreja de saxo lent amb música trepidant i va agafar una baralla de cartes espanyola de la coneguda marca Heraclio Fournier, del parisenc establert a Vitoria a mitjan segle XIX que va crear un petit imperi. Quan el saxo lent de Charlie Parker va començar a sonar, l'Àfrica, déguisée de Christa Trenzet Picot més coneguda per l'àlies artístic de Christa Leem, va començar a contorsionar-se i a treure's la sota de bastos o el rei de copes de llocs íntims i delicats de la seva anatomia en un amorós i galant i libidinós i luxuriós estriptis català com el que havia dissenyat Joan Brossa per a la musa dels intel·lectuals catalans dels anys setantes que veien en la vedette stripper de l'Apolo i del Molino un miratge d'aquella llibertat que ens vindria quan s'acabés el malson del franquisme. L'Àfrica no tenia els pits petits com la Christa, ans el contrari, el seu mamellam era més aviat de Penthouse, però malgrat la grandària d'aquell continent les seves contorsions eren gràcils i esveltes. El Miquis, quan l'Àfrica anava agafant ritme i es treia la roba i descobria una nova carta en un altre dels racons més íntims del seu cos mussitava amb una veu engolada. «Guarda Christa, guarda Àfrica, guarda caro Furufu, guardate quanto è bello il mare, la spiaggia, l'amore...».

Un dia que el Miquis em va demanar que l'acompanyés a anar a buscar unes entrades al Metropolitan Opera House d'un ballet de la Martha Graham que li van costar un ull de la cara però que creia que com a regal d'aniversari de l'Àfrica no només no podia fer menys sinó que encara es quedava curt, vam acabar seient al Napkin Burger de Broadway davant per davant del Metropolitan endrapant una d'aquelles hamburgueses king size que feien caure d'esquena regades amb litres de cervesa. Després del tercer rotet el Miquis va agafar el paper de les tovalles i un rotulador que sempre duia a sobre i em va proposar de fer una llista de personatges grandiosos que hauríem d'entrevistar a duo per la revista aprofitant la meua estada a la costa est de nordamèrica. I abans de posar cap nom negre damunt blanc va embalar-se dient que no només publicariem les entrevistes sinó que després les recolliríem en un llibre que duria un títol com ara *Conversaciones en Norteamérica* o *Encuentros en Manhattan*, fent una mica la conya dels clàssics llibres del Salvador Pániker però amb la mirada posada una mica més lluny. Va dividir la pàgina de les tovalles en dues parts i va posar al capdamunt de cadascuna Mickys i Fu. «Comença tu» em va dir. I jo que encara duia la inèrcia gavatxa dels meus anys passats a l'hexàgon li vaig dir a raig que sens dubte no voldria anar-me'n sense visitar Petite Plaisence a Bar Harbour a l'illa de Monts-Désert a Maine tocant

a Canadà, el refugi on l'escriptora Marguerite Cleenewerck de Crayencour, més coneguda com Marguerite Yourcenar, que de jove s'havia canviat el seu cognom artístic per l'anagrama del seu cognom real, s'havia instal·lat amb la seva companya Grace Frick, amant i traductora a l'anglès de la seva obra. El Miquis va il·luminar-se i em va dir que ell també estava a punt de fer aquesta proposta, que la tenia a la punta de la llengua i que li tocava una mica els ous que jo l'hagués fet primer. I, per compensar-ho, va treure's d'una Moleskine ronyosa un número de telèfon (207) 276 3940 que em va dir que havia pispat de l'agenda d'un catedràtic de literatura francesa de la universitat de Columbia un dia que havia anat a demanar-li consell sobre uns posgraus i, mentre el mestretites s'havia aixecat per consultar un llibre al prestatge més alt de la biblioteca del seu despatx el Miquis li havia obert l'agenda i s'havia apuntat uns quants telèfons de gent important del món acadèmic i literari que el professor en qüestió freqüentava o es delia per freqüentar. «D'acord amb la Yourcenar» va dir el Miquis. Ja la trucaré jo i li diré alguna bestiesa a veure si la convenço. «Això de Mount desert queda a les quimbambes, oi?» vaig demanar-li jo. «Queda a l'Estat de Maine, molt més a munt de Boston, però val la pena» respongué en Miquis. «És un paisatge grandios i superb i quan l'has visitat t'adones que el vers de l'Oliver 'com el Vallès no hi ha res' queda més escarransit que una titola després d'una dutxa d'aigua freda» va replicar-me el Miquis que disfrutava secretament anorreant tots els meus mites. Potser el llibre l'haurem de titular *Converses a la Costa Est*, vaig respondre jo.

Vam continuar amb la llista d'entrevistables. Van aparèixer noms de volada, no només d'escriptors i d'escriptores de merescuda o immerescuda fama a la gran poma. Cada vegada que en dèiem un, el Miquis o jo, ens petàvem de riure perquè començàvem a fer-li preguntes insidioses com si ja el tinguéssim al davant. «Ei Fu, li preguntaries a l'Oriana Fallaci si l'inxampéssim al seu dúplex de Upper East Side de Manhattan quin nom li volia posar al fill que no va arribar a néixer del seu amor revolucionari Alekos Panagulis?» em demanava el Miquis. Jo li vaig dir que si la Joyce Carol Oates ens donava una entrevista hauríem de fer el cor fort perquè «és més lletja que un pecat i potser quan la tinguem de cara se'ns escaparà el riure»... I així vam anar confegint la llista: «Philip Glass? why not?; Carl Sagan? home, fora fantàstic, i la seva dona Lyn Margulis; Philip Roth? Uf ¡amb la mala llet que gasta!; Norman Mailer? i què més. Oliver Sacks? m'encantaria; Peter Falk? collunut, però vols dir que l'inspector de la gabardina no viu a Los Angeles?...», «Bob Dylan? si home i Albert Pujols Alcántara, no et fot?», «I qui collons és Albert Pujols Alcántara?», «El millor base i batejador de beisbol americà, ignorant!», em va dir el Miquis, que ho sabia tot.

Aquesta espaterrant planificació estratègica vam elaborar-la amb les tovalles de paper del Napking burger, però el més bo del cas fou que, quan vam arribar i vam triar taula per seure, vam fixar-nos que just al costat,

una mare i una filla grassonetes de bon veure però que ja apuntaven cap a la obesitat mòrbida americana amb deu anys més, seien totes emperifollades, potser perquè anaven a una sessió de tarda de l'Opera House o perquè havien passat el matí de botigues i de magatzems i necessitaven una estona per refer-se. Al terra duïen quatre o cinc bosses luxoses de cartró amb llaçades i lletres de relleu platejat de les millors botigues de roba i d'accessoris de les millors marques: Bergdorf Goodman, Macy's, Bloomingdales i fins i tot Tiffany & Co. Sense comptar el dinar allà hi havia més de dos mil dòlars de luxury fashion i tonteria. Eren pijes del cagar i parlaven amb una veu de nas encara més exagerada que l'estàndar. Al Miquis li agradaven grassonetes - l'Àfrica ho era - però a mi no, («si, ja se Fu que a tu t'agraden planes i andrògines i amb el cuilet una mica arremangat, com les francesetes o com els noiets abans de fer el canvi... perquè tu, en el fons, ets un pervertit...») però com que la llista d'entrevistables ens va absorbir de ple, no vam adonar-nos que quan les senyores van tocar el dos van oblidar-se una de les bosses sota la banqueta. Quan ho vam descobrir li vaig dir al Miquis de donar-li a un cambrer i ell em respongué que «no tant de pressa: si se n'adonen ja vindran a buscar-la i si no se n'adonen abans de que marxem nosaltres vol dir que el destí que, com saps molt bé, es diu Clotilde, ens ha ofert aquest regal...». «D'acord», vaig respondre-li jo, «però si tu li compres les entrades a l'Àfrica deixa'm que jo li ofereixi el que hi ha dins d'aquesta bossa». Així vam quedar i vam continuar dissenyant el nostre pla estratègic per entrevistar Norman Mailer, Bob Dylan o Oliver Sacks. Quan vam exhaurir totes les estratègies, vam pagar el compte i vam sortir al carrer. Jo duïa a la mà la bossa de la botiga luxury amb una llassada platejada i vaig sortir tot digne i amb el cap ben alt. Norman Mailer i Bob Dylan eren la pera però a mi el que més m'agradava era Oliver Sacks. No només *L'home que va confondre la seva dona amb un capell*, que era genial, sinó també *L'illa dels cecs al color* i *L'oncle Tungstè*, llibres on, barrejats amb les anècdotes clíniques de la seva llarga experiència com a neuròleg i psiquiatre, es desplega el fràgil poder de la memòria, «la flexibilitat, la resistència i la incertesa, aquesta mena d'aventura i risc que hi ha a l'interior del nostre sistema nerviós... i forma part de la naturalesa de la vida».

A casa, com que l'Àfrica no havia arribat, vam desfer la llassada i vam desenganxar l'etiqueta amb molta cura per poder tornar a enganxar-la després quan haguéssim descobert que hi havia a dins la bossa. No era difícil de deduir perquè unes lletres estampades ho deixaven clar i anglès: Sexy, Panties, Lingerie & Women's Fashion de Victoria's Secret, una marca californiana que va voler honorar a la reina Victòria del Regne Unit i que feia poc que havia sortit al mercat però que feia furor pels seus dissenys trencadors i agosarats, destination for chic women's clothing. Vam anar traient les peces una per una com una mena d'estriptis i les vam col·locar

damunt la taula del menjador. Anaven embolicades amb un paper de cel·lofana de color rosa quico i eren enlluernadores. Heus-ne ací la descripció de cadascuna: (1) Victoria's Secret Very Sexy Lace Thong, una mena de tanga 'fil dental' amb blondes transparents per la part del parrús que deixen entreveure, etc; (2) Una Pink VS Ladies T-Shirt Size XL 0009, és a dir una samarreta cenyida de talla super gran, no gaire sexy perquè ho tapa tot, però segurament molt còmode per estar per casa; (3) uns panties Underwear Sexy Little Things Lace-Trim Cheeky Panty, que eren una passada de calcetes semi-transparents; (4) una Faixa modeladora i reductora Bum Booster Shaping Bodysuit que s'arrapava a les carns de mala manera i et deixava estirada i gràcil i (5) un Canesú very very sexy. Vam estar convençuts que a l'Àfrica tots aquells objectes la deixarien enlluernada i estavem convençuts que ens faria una desfilada de model al passadís que duia del menjador a l'habitació dels convidats. I efectivament així va ser. L'Àfrica es va passejar remenant els malucs i amb el pitram enlaire amb tangues i picardies i el Miquis i jo vam anar prenent nota i fent exclamacions d'autèntica admiració per aquelles obres mestres de la lingerie.

La Yourcenar no agafava mai el telèfon i un dia vam decidir plantar-nos a la porta de la Petite Plaisance i provar sort. La primera idea era agafar un Greyhound direcció Boston per estalviar una mica amb la intenció de llogar després un automòbil fins a Monts-Désert però després vam pensar que podríem sortir directament en cotxe des de Manhattan i el Mel, gentilmente, ens cedí per dues setmanes un Plymouth Caravelle 4 portes de l'any 1983 que gastava benzina obscenament i que era una mena de carraca amb pretensions però que ens va donar un marge airós d'autonomia per moure'ns per carreteres secundàries del nord de l'estat de Nova York, per Massachussets i pel Maine. Abans d'apropar-nos a Boston vam fer marxa primer cap a Beacon, l'idíllic poble del nord de NY tocant al Hudson on hi tenia casa Peter Seeger amb l'objectiu de fer-li preguntes, obtenir respostes i compartir cançons. Ah! i a la tornada de Petite Plaisance faríem parada al MIT on agafaríem al Noam Chomsky pels collons o per les orelles i li demanaríem que ens expliqués perquè els intel·lectuals tenien tantes responsabilitats i des de quan ell va estar disposat a assumir-les. El programa era engrescador però no teníem cap garantia d'èxit tot i el nostre optimisme extravagant fonamentat en hipòtesi fantasioses i en res de res que fos una mica sòlid.

No cal que us digui el que ja segurament heu deduït. D'entrevista no en vam realitzar cap ni una però ens ho vam passar d'allò més bé. Amb el Pete Seeger hi vam acabar parlant i fins i tot vam compartir cançons i pa amb tomàquet en una mena de sarau improvisat al voltant d'una taula de fusta sota d'un arbre centenari en mig del bosc rodejat de família i alguns amics de la mateixa corda. El Miquis no sé com s'ho va fer però va treure tota l'artilleria de seducció i va aconseguir l'impossible. Això si vam haver

de cantar *Ay Carmela*, la 15 Brigada, la versió catalana de *We Shall Not Be Moved* i la clàssica *Guantanamo* que, amb l'accent català de Sabadell que teníem hagués esgarriat als puristes però que en aquell paratge idíl·lic de Beacon i amb uns gots de vi sicilià que ens van oferir, negre, espès i aspre, va merèixer un aprovat o, encara diria més, un notable alt, de part de la companyonia. La sessió va acabar amb *El Parque Elysian* que vam corejar tots junts abraçats: «Que lindo el parque Elysian! Que lindo el parque Elysian! Que lindo, que lindo, que lindo, que lindo, que lindo el parque Elysian! No queremos pisos en el parque... El parque es tuyo y es mio... Los niños necesitan el parque... No pasarán las excavadoras... etc.». S'ha de dir que vam acabar esgotats però com que la nostra intenció era entrevistar Pete Seeger el Miquis va treure la grabadora i va dir-li que podríem començar l'entrevista, però el gurú de la cançó protesta va respondre que estava cansat i que era l'hora de fer 'la siesta' i que tornéssim un altre dia i ja li faríem preguntes i ell ens donaria respostes, potser. I com que va quedar més clar que l'aigua que d'entrevista no n'hi hauria ni ara ni, segurament, mai, vam donar-li les gràcies per rebre'ns tant ben rebuts, vam acomiadar-nos i vam tocar el dos direcció Petite Plaisance on estàvem convençuts que tindríem més sort.

«La senyora Yourcenar havia anat a fer un petit creuer per Swans Island i Jericho Bay i no tornaria fins al cap de dues setmanes», ens va dir una veïna i, a banda d'això, no donava entrevistes a excepció feta, una vegada i prou, a monsieur Bernard Pivot que la va convèncer per que participés en un *Apostrophe's* monogràfic. Nosaltres dos aquell *Apostrophe's* ens el sabíem de memòria per dos motius: el primer perquè jo recordava perfectament el dia que l'havia vist per primera vegada a París ja feia uns anys un divendres plujós amb un petit televisor portàtil en blanc i negre que m'havia comprat al Fnac de rue de Rennes i l'altre perquè l'havíem llogat en video i ens l'havíem passat en diverses ocasions per conèixer en profunditat les reaccions de la gran escriptora. El Mickis fins i tot em va proposar d'inventar-nos l'entrevista barrejant la nostre experiència a Petite Plaisance amb respostes que la Yourcenar havia donat a una llarga entrevista publicada en forma de llibre, amanides amb d'altres respostes que li havia fet a monsieur Pivot. Però jo li vaig dir que aquestes coses no es feien o que com a mínim no es feien al setmanari que jo subdirigia com a responsable de la secció de cultura. I després de fer aquesta afirmació tant contundent em vaig tirar el serrell dels meus cabells enrere amb un cop de cap i vaig fer un posat de persona molt digne.

A la platja de pedres vam passar una estona llençant-les de gairell i amb efecte per veure qui aconseguia fer més salts. Vaig trobar-ne una de plana i gairebé foradada d'un to grisaci amb unes lletres mig esborrades que no vam saber que volien dir però vam imaginar-nos que amagaven una frase sublim relacionada amb l'amor i l'amistat eterna: «Aeternus amor et amicitia», em va dir el Miquis que deia, tot i que la meitat de les lletres

estaven esborrades, desgastades per l'erosió del vent i de l'aigua del mar i allà no deia res de res que tingués una mica de solta. «Té, queda-te-la, i no la perdis» vaig dir-li jo. I el Miquis, que fugia com de la pesta de les efusions sentimentals, se la va posar a la butxaca fent veure que feia cara de fàstic.

«Qu'il eût été fade d'être heureux» va respondre'm el Miquis amb aquell posat de superioritat moral que a mi em rebentava els pebrots. I vam abandonar una mica cap cots Petite Plaisence i Monts-Déserts.

Barcelona, febrer 2016